

Til:

AP Avdeling for personalstøtte

Dato: 16.09.2021

Saksnr.: 2021/12320 SMYRE

Høring - Forslag helhetlig klima- og miljøstrategi – innspill fra Det juridiske fakultet

Arbeidsgruppen har levert et solid og kunnskapsbasert grunnlag for det som skal bli UiOs klima- og miljøstrategi – noe de fortjener en stor takk for. UiO har en lang tradisjon for å levere viktige bidrag til samfunnets møte med ulike utfordringer gjennom forskning og innovasjon, men og gjennom å utdanne høyt kvalifiserte kandidater. Utkastet legger opp til at vi fortsatt skal ha høye ambisjoner i så måte.

Vi støtter strategiens overordnede mål og målsettinger, men vil understreke at det er viktig at strategien tydeliggjør hvordan målene skal settes ut i livet. I den forbindelse tillater vi oss å peke på at enkelte av strategiens mål, knyttet eksempelvis til reduksjon av klimautslipp fra reiser, kan virke i motsatt retning av andre strategiske mål om økt internasjonalisering og det å posisjonere seg som et ledende europeisk universitet. UiO har mange fagmiljøer og forskere som har en sterk internasjonal posisjon, og for å holde på, og forsterke, sin posisjon er det nødvendig å være fysisk til stede på viktige faglige arenaer.

Strategien forutsetter at «ansatte og studenter gjør kloke valg» for at UiO skal nå sine mål om redusert reisevirksomhet. Den sier imidlertid intet om hvordan UiO vil forholde seg om målene ikke nås. Det vil være bekymringsfullt om man da faller ned på tiltak som innebærer restriksjoner på faglig reisevirksomhet – i sin ytterste konsekvens vil det være å gripe inn i den frie forskningen.

Generelt mener vi det er viktig at oppnåelsen av strategiens mål skjer på områder hvor tiltakene har reell effekt, og at det ikke skjer på en måte som virker byråkratiserende eller oppleves å skape dårlig begrunnede hindre for faglig og administrativ virksomhet. Konkret vil vi peke på at det av vedlegg 2 til strategiutkastet kommer frem at *energi og bygg* til sammen utgjør mer enn halvparten av UiOs beregnede utslipp, og at disse områdene beskrives som «helt avgjørende å redusere UiOs energibruk». Vi antar at virkningsfulle tiltak på disse områdene kan gjennomføres uten at det griper inn i faglig og administrativ virksomhet i nevneverdig grad, og det er derfor god grunn til å fokusere sin innsats her.

Forskning og utdanning

Strategiutkastet har som en overordnet målsetting at bærekraft og hensynet til klima- og miljø integreres i alle utdanningsløp. Vi er usikre på hensiktsmessigheten av en slik altomfattende integrering, og ønsker at dette målet omformuleres til at alle studenter skal ha mulighet til å velge emner om bærekraft og miljø i alle studieløp. Etter vårt syn er det viktigere at studentene gis mulighet til å velge kvalitativt gode kurs om bærekraft og miljø, enn at absolutt alle skal ha denne typen kurs.

Det er også en overordnet målsetting at UiO som institusjon skal gi bidrag til kunnskapsgrunnlaget knyttet til klima- og miljø. I våre rettsvitenskapelige- og samfunnsvitenskapelige utdanninger og forskningsmiljøer er dette relevant for mange emner og fagområder. Vi er likevel usikre på om delmålet "Sikre at all forskning vurderer hensynet til klima og miljø, uavhengig av disiplin.» treffer like godt på alle fagområder, kanskje særlig de utpreget teoretiske. Strategien bør reflektere at de vurderinger delmålet ber om ikke har relevans i alle sammenhenger.

Strategien legger i flere formuleringer opp til å styre universitetets forskning i retning av spesifikke temaer og perspektiver. Disse formuleringene kan leses som en styring av faglig virksomhet som ikke er forenelig med den friheten alle våre forskere har til selv å velge tema. Vi mener denne typer formuleringer fort støtter an mot akademisk frihet og at det uansett ikke er en god strategi for UiO å spisse sin forskning inn mot et fåtall problemstillinger. UiO har alltid vært et breddeuniversitet. Dette er en av UiO sine sentrale kjennetegn og det som gjør oss faglig sterke.

Klimagassutslipp og grønt campusliv

Formuleringer i utkastet peker i større grad på Campus Blindern enn på at UiO befinner seg på mange lokasjoner. I strategiens endelige form bør UiOs mangfold i så måte fremkomme.

Våre studenter og ansatte tilbringer mye av sin tid i byggene. Vi understreker derfor viktigheten av at en målsetting om redusert energibruk i bygg ikke må innebære redusert tilgang til byggene, og dermed til å drive faglig virksomhet. Sentrumsbyggene er også populære formidlingsarenaer, og det er uklart for oss hva som ligger i tiltaket «Effektivisere bruk av bygningsmassen på kveldstid og i helger (arrangementer)» (K2). Dette må tydeliggjøres.

Et annet tiltak vi ser behov for konkretisering av er «Aktivt tilrettelegge for klimavennlige reiser, ved å kompensere for reisetid og eventuelle merkostnader både for studenter og ansatte.» (K1). Dersom målet er færre flyreiser, bør det sies i klartekst – se allikevel merknad over om reisevirksomhet. Vi savner og en analyse av de budsjettmessige konsekvenser delmålet innebærer, og videre en tydeliggjøring av hvordan reisetid skal kompenseres for ansatte som ikke pålegges å føre arbeidstid. Det står også som uklart for oss hvilken rolle UiO

skal ha i organisering av studenters reisevirksomhet. Det er også vanskelig å forene med forventningen om internasjonalisering både av forskning og studier.

Organisasjon og styringsstruktur

Vi slutter oss til at ansvaret for klima, miljø og bærekraft blir tydeliggjort på alle ledelsesnivåer. Strategien bør forutsette at ansvaret for klima- og miljøarbeidet ligger innenfor UiOs eksisterende styringsstrukturer. Spørsmål knyttet til klima- og miljøarbeidet bør ikke være noe som ligger på utsiden av, eller oppleves å komme i tillegg til, andre styringsoppgaver.

Uten å gå i detalj, ser vi at det i de anbefalte tiltak og virkemidler ligger forslag om etablering av portal og databaser. Dette er tiltak som vil kreve administrative ressurser, det bør foretas en grundig kost/nyttevurdering av disse tiltakene – og om de behovene de forventes å dekke kan oppfylles innenfor eksisterende løsninger.

Med hilsen

Ragnhild Hennum
dekan

Steinar Hafto Myre
seksjonssjef

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler:
Steinar Hafto Myre
+4722850032, s.h.myre@jus.uio.no